

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 23 sierpnia 2011 r.

**Pani
Krystyna Poślednia
Prezes
Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i
Gospodarki Wodnej**

LPO-4101-13-03/2011
P/11/044

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu (dalej „Fundusz”), kontrolę działań Funduszu w zakresie wykorzystania środków na rozwój odnawialnych źródeł energii elektrycznej w latach 2009-2011 (do dnia zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 sierpnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Funduszu w zakresie wykorzystania środków na rozwój odnawialnych źródeł energii elektrycznej, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. W okresie objętym kontrolą na podany wyżej cel Fundusz miał możliwość wykorzystania środków:

- krajowych pochodzących z działalności własnej Funduszu,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej „Narodowy Fundusz”) przyrzeczonych Funduszowi w ramach Programu Priorytetowego pn. *Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji – część 2* przeznaczonych na preferencyjne pożyczki w wysokości 35 mln zł w latach 2010-2012,
- Unii Europejskiej przeznaczonych na dofinansowania w ramach Priorytetu III Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (WRPO)

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

dla Priorytetu III *Środowisko przyrodnicze*, Działanie 3.7. *Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii w ramach WRPO*, na kwotę ok. 32 mln zł.

W latach 2008-2011 (do dnia zakończenia kontroli) wykorzystanie tych środków przedstawiało się następująco:

- na zadania inwestycyjne związane z produkcją energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wydatkowano w 2008 r. 1 mln zł oraz w 2010 r. 1,9 mln zł,
- na dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej projektów związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii wydatkowano łącznie 23,1 mln zł (pięć umów).

Ponadto Fundusz rozpoczął nabór wniosków i organizował konkursy na preferencyjne pożyczki ze środków przyrzeczonych przez Narodowy Fundusz,

2. W okresie objętym kontrolą potencjalni beneficjenci złożyli osiem wniosków o pomoc finansową ze środków statutowych Funduszu. Z własnych środków Fundusz udzielił dwóch preferencyjnych pożyczek: na zadanie realizowane w 2008 r. przez Miasto Poznań (*Zakup dwóch zespołów prądotwórczych w celu ograniczenia emisji biogazu składowiskowego do atmosfery*) oraz na zadanie realizowane w 2010 r. przez WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Ostrowie Wlkp. (*Zabudowa układu kogeneracyjnego w Oczyszczalni Ścieków w Rąbczynie*).

W przypadku pierwszego zadania Miasto Poznań wnioskowało o pożyczkę w wysokości 70% wartości zadania (1.610 tys. zł) oraz o jej umorzenie w wysokości 20%. Zarząd Funduszu poinformował Prezydenta Miasta Poznania o przyznaniu pomocy w formie pożyczki w wysokości 1.000 tys. zł z możliwością jej umorzenia do wysokości 20%. Ostatecznie pożyczka zakwalifikowana została do zwrotu w całości.

3. Narodowy Fundusz udzielił Funduszowi promesy nr 30/2009, z której wynika, że Fundusz otrzyma dofinansowanie w kwocie nie wyższej niż 35.000 tys. zł na realizację Programu Priorytetowego *Budowa i rozbudowa lub modernizacja odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji z podłączeniem do sieci przesyłowej energii cieplnej lub elektrycznej na terenie województwa wielkopolskiego w części 2*. Środki te miały być wykorzystane przez Fundusz na udzielanie beneficjentom preferencyjnych pożyczek. Promesa, o której mowa, zawierała przyrzeczenie zawarcia z Funduszem umowy pożyczki.

Do dnia zakończenia kontroli NIK przeprowadzone zostały dwa konkursy na realizację przedsięwzięć wchodzących w zakres Programu: w wyniku pierwszego konkursu został wstępnie zakwalifikowany jeden wniosek na kwotę 7,5 mln zł, oczekujący na zatwierdzenie przez Narodowy Fundusz, a w wyniku ogłoszenia drugiego wpłynęło pięć wniosków na łączną kwotę dofinansowania 22,9 mln zł. Do dnia zakończenia kontroli umowa z Narodowym Funduszem nie została zawarta.

4. W dwóch skontrolowanych wnioskach o udzielenie pomocy w formie pożyczki na zadania inwestycyjne w części A tego wniosku, wypełnianej przez Fundusz, były odrębne wpisy przy których brak było podpisu osoby dokonującej wpisu. Listy wniosków do planu na lata 2008 i 2009., które stanowiły załączniki do protokołu z posiedzenia Rady

Nadzorczej nie były zaparafowane, podpisane przez osobę sporządzającą oraz zatwierdzone przez Zarząd Funduszu. W ocenie NIK było to działanie nierzetelne.

5. NIK zwraca uwagę, że udzielana pomoc na zadania związane z odnawialnymi źródłami energii elektrycznej z własnych środków Funduszu była nieproporcjonalnie niska w porównaniu z pomocą kierowaną corocznie na inne zadania proekologiczne. Jak wspomniano wyżej, w 2008 r. Fundusz udzielił jednej preferencyjnej pożyczki na zadanie inwestycyjne związane z odnawialnymi źródłami energii elektrycznej w wysokości 1.000 tys. zł, co stanowiło 0,5% środków przeznaczonych w tym roku na pożyczki. W 2010 r. Fundusz udzielił pomocy w formie pożyczki preferencyjnej również na realizację jednego zadania w wysokości 1.900 tys. zł, co stanowiło 0,85% środków przeznaczonych przez Fundusz na pożyczki. W 2008 r. i 2010 r. Fundusz nie udzielał z własnych środków dotacji na realizację omawianych zadań. Natomiast w 2009 r. Fundusz dotował jedno zadanie związane z odnawialnymi źródłami energii elektrycznej - dotacja w wysokości 50 tys. zł, co stanowiło 0,20% środków przeznaczonych przez Fundusz na dotacje.

W ocenie NIK, jedną z przyczyn tego stanu była mała liczba wniosków wpływająca do Funduszu spowodowana niedostatecznym informowaniem potencjalnych beneficjentów o możliwości wspierania takich inicjatyw ze środków Funduszu.

NIK zauważa przy tym, że niewykorzystywanie przez Fundusz środków przeznaczanych w rocznych planach finansowych na współfinansowanie zadań proekologicznych było przedmiotem krytycznych uwag sformułowanych w wyniku kontroli „Przyznawania dotacji i pożyczek ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz prawidłowości ich wykorzystania” przeprowadzonej w Funduszu w I kwartale 2010 r. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne wskazano na podejmowanie przez ówczesny Zarząd aktywnych działań mających na celu pełniejsze wykorzystanie środków i ograniczenie ich salda na koniec każdego roku.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Podjęcie działań w celu wykorzystania w większym stopniu środków Funduszu na wspieranie działań proekologicznych, w tym mających na celu rozwój odnawialnych źródeł energii elektrycznej.
- 2) Staranne prowadzenie dokumentacji dotyczącej przyznawania pomocy finansowej beneficjentom.
- 3) Rozważenie możliwości rozszerzonego informowania beneficjentów o wspieraniu przez Fundusz działań mających na celu rozwój odnawialnych źródeł energii elektrycznej.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pani Prezes, w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.